

Tussen banale reuzen

Robert Therrien blaast producten die iedere Amerikaan kent op tot buitengewone proporties. De bezoeker voelt zich als een kleuter zo klein in Museum De Pont in Tilburg.

In de VS is men vaak conservatiever dan in Europa. Zo zien doorsnee gebruiksvoorwerpen er van Alaska tot in Arizona exact hetzelfde uit. Kranen, postbussen, taarten, wc-potten, sigarettenaanstekers, notieblokken (altijd geel papier met dunne, dubbele rode kantlijn en blauwe schrijfflijntjes) en Hilton-hotelkamers.

Waarom? Als de dingen er stevast hetzelfde uitzien, gedragen ze zich zoals wij dat van ze verwachten: functioneel. Dat zulke, vaak meer dan een mensenleeftijd geleden ontworpen American Standard-producten inmiddels kraak noch smaak bezitten, maakt niet uit. Restylen schept immers maar verwarring.

Het waren popart-kunstenaars als Andy Warhol die in de jaren zestig oog kregen voor de banale schoonheid van Amerikaanse producten. Dankzij Warhols zeefdrukken en schilderijen kijk je daarom nooit meer hetzelfde naar een stapel Brillo wasmiddeldozen of een blik Campbell soep; die laatste vond hij het lekkerst smaken.

De Amerikaan Robert Therrien (1947) die nu in Museum De Pont exposeert, is een generatie jonger dan Warhol. Ook in zijn mentaliteit als kunstenaar. Therrien lijkt met zijn tekeningen nog het meest op Warhol. Hij tekent bijvoorbeeld een duiveltje dat Amerikanen meteen herkennen als het logo van Underwood, gekruide ham. Snack-achtige vormpjes op een witte ondergrond blijken de snavels van Donald Duck te zijn. Het lijkt alsof hij stukjes uit stripverhalen heeft geknipt.

Maar eer je dat ontdekt hebt, ben je al naar de metalen klaptafels en klapstoelen gelopen, die opgesteld staan in de centrale expositiehal. Ook al van die Amerikaanse standaardproducten, afkomstig van de firma Cosco (Columbus Specialty Corporation). Je voelt bijna meteen hoe rottig en koud ze zitten. Maar ze uitproberen, lukt niet. Daarvoor zijn ze namelijk te hoog en te groot. Drieëneenhalve keer meer dan de standaarduitvoering, om precies te zijn.

Door die schaalvergroting dwingt Therrien de toeschouwers tot een andere positie en een andere blik. Je voelt je in verhouding tot de meubels klein en je herinnert je hoe het als kleuter was om omringd te zijn door voorwerpen uit een volwas-



'Folding Table and Chairs 1, 2 en 3', uit respectievelijk 2006, 2007 en 2008.

sen wereld. De vervreemdende techniek van schaalvergroting is een beproefd procédé uit de Amerikaanse filmreeks *Honey, I shrunk...* uit de jaren negentig, de tijd waarin Therrien het meeste van dit werk maakte. Overigens speelden Laurel & Hardy al in 1930 in de film *Brats* kleine bengels in een filmdecor met vergrote meubels. Leuk om te weten is dat in Amerikaanse pretparken gebouwen juist anderhalf keer kleiner dan normaal zijn, voor het vertederende effect.

De hoektafel uit 1994 was het eerste object waarmee Therrien de monumentaliteit van het vergroten ontdekte. In de kabinetten van Museum De Pont stapelt hij schaalmodellen van een ander Amerikaans standaardproduct op. 'Buffalo' soepborden van kunststof, of bestreken met

een keramieklaag, staan scheef op elkaar. Als je eromheen loopt, gebeurt visueel iets onverklaarbaars. Het lijkt alsof de borden bewegen en alsof jijzelf een soort dansende derwisj bent.

Een metalig object dat alleen in de ruimte staat, lijkt een verkleinde presbyteriaanse kerk met scherpe torenspits. In werkelijkheid is het een vergroot oliespuitje dat we ook terugzien als silhouet en tekening, als banaal icoon.

Met een recent werk, een kas vol doorzichtige voorwerpen, breekt Therrien voor het eerst met zijn 'grootschalige' werk. Onduidelijk blijft waarom. Misschien omdat productdesigners als Philippe Starck en onze Marcel Wanders en Jurgen Bey hetzelfde overdrijvingsprincipe inmiddels toepassen op hun lampen en meubels?

Chris Reinewald

Robert Therrien, sculpturen en tekeningen. Tot 16 mei in Museum De Pont, Wilhelminapark 1, Tilburg, info: de.pont.nl.

Als je om de stapel soepborden loopt, gebeurt er iets onverklaarbaars